

BÖLÜM 18

NAZAL ANATOMİ

Nesrettin Fatih TURGUT¹

GİRİŞ

Burun, üst solunum yolunun başlangıç noktası olması ile fonksiyonel olarak önem arz etmekle beraber, estetik açıdan da insan görünümünde çok önemli bir yere sahip olan bir organdır. Burun anatomisi ırklar arası değişkenlik gösterdiği gibi aynı ırkta bireyler arası da farklılıklar göstermektedir. Fonksiyonel veya estetik cerrahi uygulamalarında cerrahi planlama ve başarı için anatominin çok iyi bilinmesi gerekmektedir.

Burun anatomisini, eksternal (nazal piramit) ve internal (nazal septum ve kavite) olarak incelmek üç boyutlu anatominin hakimiyeti açısından önemlidir. Eksternal anatomisi yüz estetik uyumu, internal anatomi ise fonksiyonelliği etkiler. Bu bölümde burun anatomisi eksternal ve internal olarak incelenecektir.

EKSTERNAL BURUN ANATOMİSİ

Eksternal anatomi burun cildinden başlamaktadır. Cilt burunun belirli bölgelerinde ince belirli bölgelerinde kalın özelliktedir. Kemik dorsum, kolumella ve nostril kenarlarında daha ince, radix, kırıkard dorsum, tip ve alar bölgede ise daha kalın özelliktedir. Burun cildi nares iç kısmında yaklaşık 1.5 cm ilerler ve bu boşluğu vestibülüm adı verilir. Cilt altı subkutan tabaka; superficial yağ doku tabaksı, fibromuskuler tabak, derin yağ dokusu tabakası ve periosteum ve perikondrium olarak ayrı ayrı incelenir.

¹ Uzm. Dr., SBÜ Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği
drnftkbb@gmail.com

terior dallarını verir. Anterior, foramen etmoidalis anteriordan geçerek ön kranial fossaya , cribriform plate'den geçerek de nazal kaviteye gelir.

N. trigeminusun maksiller dalı, foramen rotundumdan geçerek fossa pterigopalatinaya gelir. Bu fossadaki pterigopalatin ganglionda maksiller sinirden ayrılan posterosuperior nazal sinir , foramen sfenopalatinadan geçerek, lateral duvar ve septumun arka kısmını innerve eder. Ayrıca n. maksillarisin dalları olan n. sfenopalatinus (nasopalatin sinir) , greater palatin sinir ve infraorbital sinir nazal kavitenin sensoryel innervasyonunu sağlarlar.

Nazal kavitenin Parasempatik innervasyonu ise, beyin sapında nükleus salivatorius superiordan başlar.N. intermedius ve n. fasialis içinde ilerleyen parasempatik lifler, geniculat ganglion hizasında greater petrozal sinir (n. Petrosus superficialis major) oluştururlar. Sempatik lifler de 1. torasik spinal sinir içinde , üst servikal sempatik ganglionda gelirler. Post-ganglionik sempatik lifler derin petrozal sinir adını alarak, greater petrozal sinir ile birleşirler. Hem parasempatik hem de sempatik lifler içeren bu sinire Vidian sinir (n. canalis pterigoideus) denir. Vidian siniri , pterigoid kanaldan geçerek fossa pterigopalatinada, ganglion pterigopalatinaya gelir. Parasempatik ve sempatik lifler bu gangliondan sonra maksiller sinirin dalları ile nazal kaviteye ulaşırlar. (7)

KAYNAKLAR

1. Oneal RM, Beil RJ. *Surgical Anatomy of the Nose*. [Online] Clinics in Plastic Surgery. 2010. doi:10.1016/j.cps.2009.12.011
2. Philippou M, Stenger GM, Goumas PD, et al. Cross-sectional anatomy of the nose and paranasal sinuses. A correlative study of computer tomographic images and cryosections. *Rhinology*. 1990;28(4).
3. MacArthur FJD, McGarry GW. The arterial supply of the nasal cavity. *European Archives of Oto-Rhino-Laryngology*. 2017;274(2). doi:10.1007/s00405-016-4281-1
4. Daniel RK. The nasal tip: Anatomy and aesthetics. *Plastic and Reconstructive Surgery*. 1992;89(2). doi:10.1097/00006534-199202000-00002
5. Kuan EC, Palmer JN. Surgical Anatomy of the Nose, Septum, and Sinuses. *Endoscopic Surgery of the Orbit*. 2021. doi:10.1016/b978-0-323-61329-3.00005-6
6. Batson O V. XLV The venous networks of the nasal mucosa. *Annals of Otology, Rhinology ... Laryngology*. 1954;63(3). doi:10.1177/000348945406300301
7. Sarin S, Udem B, Sanico A, et al. *The role of the nervous system in rhinitis*. [Online] Journal of Allergy and Clinical Immunology. 2006. doi:10.1016/j.jaci.2006.09.013